

خبرنامه علم سنجی

ماهنامه، سال اول، شماره ۵، ۲۵ فروردین ماه ۱۳۹۴

معرفی شاخص های علم سنجی (قسمت دوم):

• شاخص G (G-index)

G-index در سال ۲۰۰۶ برای تکمیل عملکرد شاخص h این شاخص توسط دانشمند بلژیکی معرفی گردید. شاخص G یک محقق عبارتست از G تعداد مقالات وی که مجموع استنادات به مقالات کوچکتر مساوی G ، تقریباً مساوی G^2 باشد. چنانچه مقالات را به ترتیب میزان استناد از زیاد به کم (نزولی) مرتب کنیم، جایی که تعداد مجموع استنادات تقریباً مساوی مجذور تعداد مقالات باشد، در آن ردیف، تعداد مقاله بیانگر شاخص G خواهد بود. با توجه و دقت در نحوه محاسبه G -index در می یابیم که میزان G -index هیچ وقت کمتر از H -index نخواهد بود.

• شاخص h -b

پس از مدتی از معرفی شاخص h شاخص دیگری توسط Banks ارائه شد. وی این شاخص را که ملهم از شاخص h بود شاخص h -b نامید که به کمک آن می توان موضوعات داغ پژوهشی در هر رشته علمی را بدست آورد.

• پارامتر m

شاخص هرش هر پژوهشگر به طول مدت فعالیت پژوهشی وی بستگی دارد. زیرا با گذشت زمان تعداد مقالات و استنادات به آن ها افزایش می یابد به همین جهت هرش برای مقایسه پژوهشگران در مراحل مختلف را معرفی کرده است. این پارامتر در نتیجه m دوره

فعالیتشان، پارامتر تقسیم شاخص هرش هر پژوهشگر بر سن علمی وی به دست می آید. منظور از سن علمی شمار سالهایی است که از زمان انتشار اولین مقاله او بگذرد.

• تاثیر استنادی (Citation Impact)

میانگین تعداد دفعاتی که مقالات یک موسسه در یک دوره زمانی خاص، مورد استناد قرار گرفته است.

$$\text{تعداد استنادات دریافت شده در دوره خاص} \div \text{تعداد تولیدات منتشر شده در همان دوره} = \text{تاثیر استنادی}$$

مفاهیم مرتبط با علم سنجی (قسمت چهارم):

• وب سنجی (Webometrics)

وب سنجی علم مطالعه کمی شبکه جهانی وب است. از اواسط دهه ۱۹۹۰ حوزه پژوهشی جدیدی به نام «وب سنجی» بر پایه روش های اطلاع سنجی و کتاب سنجی در حوزه علوم کتابداری و اطلاع رسانی به وجود آمد که به پژوهش درباره ماهیت و خصوصیات وب می پردازد. وب سنجی شباهت های زیادی با مطالعات علم سنجی، اطلاع سنجی و کتاب سنجی دارد. لازم به ذکر است بنیانگذار وب سنجی در ایران مهندس ایمان حلاوتی است.

به طور کلی پژوهش های وب سنجی درون دو گروه کلی قرار می گیرند: یکی تحلیل پیوند و دیگری ارزیابی عملکرد موتورهای کاوش.

بحث مهم در مطالعات وب سنجی، بررسی جنبه های مختلف پیوندها و استنادهای وبی است که با مطالعه و بررسی این عناصر می توان ارتباطات علمی در محیط وب را سنجید. چهار حوزه زیر، پژوهش های مرتبط با وب سنجی به شمار می آیند:

۱. تحلیل محتوای صفحات وب
۲. تحلیل ساختار پیوندهای وبی
۳. تحلیل میزان استفاده از وب
۴. تحلیل فناوریانه وب (شامل عملکرد موتورهای کاوش)

در روابط میان حوزه‌های علم سنجی، کتاب سنجی، وب سنجی باید گفت که حوزه وب سنجی را کتاب سنجی کاملاً احاطه کرده است. زیرا اسناد وبی، اطلاعات ثبت شده‌ای هستند که در خدمتگرهای وب ذخیره شده‌اند. که این ثبت شدن، برخلاف اسناد کاغذی، امکان دارد موقتی باشد. وب سنجی را تاحدودی علم سنجی پوشش داده است؛ همانگونه که امروزه خیلی از فعالیت‌های تحقیقاتی مبتنی بر وب هستند.

وب سنجی به چند دلیل برای یک پژوهشگر مبتدی حوزه‌ای جذاب است: اولاً داده‌ها و ابزارهای آن رایگان هستند؛ دوم آنکه حوزه تقریباً جدیدیست، از این رو یافتن پرسش‌های پژوهش در آن آسان است؛ و سوم، از آنجا که وب متغیر است یافتن سوالات پژوهشی جدید و جذاب، ساده است. پس می‌توان گفت در واقع، وب‌سنجی به بررسی جنبه‌های کمی منابع وب و تحلیل پیوندها با استفاده از قوانین کتاب‌سنجی و اطلاع‌سنجی می‌پردازد. یکی از زیر شاخه‌های وب‌سنجی، ضریب تأثیرگذاری وب است.

اعطای گرنت تحقیقاتی توسط معاونت تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به

استادیاران جوان برجسته دانشگاه‌های علوم پزشکی

معاونت تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در راستای تشویق اعضای هیأت علمی جوان دانشگاهها در حوزه پژوهش به نفرات برتر گرنت تحقیقاتی اهدا کرد. استادیار جوان (۴۰ سال و کمتر) که در سال ۲۰۱۳ به بعد حداقل یک مقاله اصلی در یکی از مجلات نمایه شده در ISI Web of Science با ضریب تأثیر معادل ۲ و بالاتر داشتند، مشمول این کمک هزینه پژوهشی، هریک به مبلغ ۱۰۰ میلیون ریال شدند.

دانشگاه علوم پزشکی تهران با ۴۲ استادیار جوان واجد شرایط در رتبه اول از نظر تعداد برگزیدگان را کسب کرد. دانشگاه علوم پزشکی مشهد و شهید بهشتی به ترتیب با ۲۷ و ۲۲ استادیار جوان واجد شرایط رتبه دوم و سوم را کسب کردند.

اسامی اعضای هیات علمی جوان (۴۰ سال و کمتر) دانشگاه علوم پزشکی سبزوار که از سال ۲۰۱۳ به بعد، حداقل یک

مقاله اصیل پژوهشی ISI در نشریات با ضریب تاثیر ۲ به بالا داشتند:

دکتر بهاره امین

دکتر محمد محمدزاده